

12. The 2013 EU Industrial R&D Investment Scoreboard (2013). *iri.jrc.ec.europa.eu*. Retrieved from <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard13.html> [in English].

Bohdan Dmitrishin, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)
Kirovograd National Technical University, Kirovohrad, Ukraine

Peculiarities of Development and Functioning of Transnational Corporations in the EU in the Conditions of Globalization

The aim of the article is to study the features of the development of European transnational corporations in the modern context of the global economy and competition with the United States.

The paper presents the ratings of the most influential international financial publications and business associations on the role and nature of the impact of Europe's leading transnational corporations on the world economy. The study showed that their position in the world ranking is rather arbitrary, since differs significantly based on the edition, which made the rating, as well as on the basis of the index of the corporation, which was taken as the basis of such a rating. In general, EU's multinational corporations somewhat inferior to their American competitors, mainly due to the specific characteristics of their economic development, as well as slightly different approaches to the management of these industrial centers.

It was determined that in the scale of integration in global economic relations in Europe the Britain is first, by the size of the development costs of high-tech products – transnational corporation from Germany and Switzerland.

transnational corporations, the European Union, the world ranking, Fortune, Financial Times

Одержано 24.05.15

УДК 658.513

О. М. Остапенко, канд. пед. наук

Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, м. Кіровоград, Україна

Стратегічний контролінг в системі управління авіаційним підприємством України

У статті систематизовано теоретичні засади впровадження стратегічного контролінгу в систему управління авіаційним підприємством України. Запропоновано три концептуальні орієнтації контролінгу, такі як: інструмент внутрішнього контролю та аудиту; інструмент управління; філософія мислення керівників. Доведено, що контролінг – це специфічна конфігурація системи прогнозу з індивідуальним набором інструментів стратегічного управління, що трансформується відповідно до розмірів підприємства й підходів до передбачення його майбутнього.

контролінг, стратегічний контролінг, стратегічний менеджмент, система управління підприємством, управлінський облік

О. Н. Остапенко, канд. пед. наук

Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, г. Кіровоград, Україна

Стратегический контроллинг в системе управления авиационным предприятием Украины

В статье систематизированы теоретические основы внедрения стратегического контроллинга в систему управления авиационным предприятием Украины. Предложены три концептуальные ориентации контроллинга, такие как: инструмент внутреннего контроля и аудита; инструмент управления; философия мышления руководителей. Доказано, что контроллинг - это специфическая конфигурация системы прогноза с индивидуальным набором инструментов стратегического управления, которая трансформируется в соответствии с размерами предприятия и подходами к предсказанию его будущего.

контроллинг, стратегический контроллинг, стратегический менеджмент, система управления предприятием, управленческий учет

© О. М. Остапенко, 2015

Постановка проблеми. На сьогодні досить актуальним питанням для авіаційних підприємств України є проблема впровадження та функціонування системи контролінгу як міжфункціонального напрямку управлінської діяльності, який завдяки цілеспрямованому збору, обробці та альтернативному інтерпретуванню отриманої інформації може допомогти прийняти ефективне управлінське рішення та досягнути оптимальної узгодженості рівня розвитку та прибутковості підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями дослідження науково-методичного забезпечення контролінгу на підприємствах займалися такі зарубіжні та вітчизняні науковці: А. Дайле [1] (концептуальні положення та сутність контролінгу), К. Друрі [3] (концепція контролінгу та методичні рекомендації організації управлінського обліку на підприємстві), С. Данилочкіна і Н. Данилочкіна [2] (контролінг господарської та оперативної фінансової діяльності підприємства), Р. Манн [6] (контролінг як система управління прибутком), П. Нівен [7] (контролінг як інструмент забезпечення сталого розвитку підприємства), Д. Попов [8] (місце контролінгу у сучасній системі менеджменту), С. Фалько [9] (дослідження еволюції контролінгу у сучасній практиці управління вітчизняними підприємствами) та ін.

Постановка завдання. Мета написання статті полягає у виокремленні та систематизації теоретичних та прикладних засад впровадження стратегічного контролінгу в систему управління авіаційним підприємством в Україні.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах господарювання більшість авіаційних підприємств розвиваються достатньо швидкими темпами але в кінцевому підсумку виявляються неспроможними працювати надалі в умовах кризи, що призводить до їх банкрутства або реорганізації, втрачаючи при цьому вже здобуті лідируючі положення на ринку попиту та пропозиції.

Дослідження провідних фахівців, таких як Хорнгрен Чарльз, Фостер Джордж, Датар Шрикант протягом останніх десяти років підприємств різних галузей економіки України, показали, що керівники (менеджери) підприємств намагаються вийти із кризи переважно шляхом «спроб і помилок». Для успішного вирішення такої проблеми їм бракує професійних знань, досвіду, стратегічного та креативного мислення [10, с. 25].

Україна належить до числа тих країн, які мають значну індустріальну базу та достатньо високий ресурсний потенціал для подальшого прогресивного розвитку. Але на сьогодні в основному вичерпані можливості інерційного, екстенсивного росту – звуження зовнішнього попиту та надмірне насичення внутрішнього ринку імпортованими товарами.

За словами Фалько С. вітчизняна економіка потребує глибоких перетворень, що здатні забезпечити науково-технологічний прорив у промисловості, сільському господарстві, системі державного і корпоративного управління та на цій основі підвищити економічну стійкість будь-якої країни [9, с.32].

Нерозвиненість внутрішнього ринку, низька конкурентоспроможність національних виробників, послаблення державного управління економікою, її промисловим комплексом протягом останніх двох десятиліть погіршують стратегічні перспективи розвитку країни. Такий стан справ викликаний глибокими структурними диспропорціями, значна частка яких, припадає на:

- 1) матеріальне, енергетичне та трудомістке виробництво;
- 2) фінанси; виробничі процеси; організаційні структури підприємства та їх управління;
- 3) взаємодія між підприємствами та навколишнім середовищем;
- 4) споживання (скорочення споживання, падіння споживчого попиту) [1, с.26].

У зв'язку з цим особливої уваги заслуговує необхідність зміни підходів до організації самого виробництва, бізнесу та управління авіаційним підприємством з позиції їх оптимізації та злагодженості.

Злагодженисть економічного механізму сучасних авіаційних підприємств забезпечує чітка структуризація інформаційного середовища його діяльності, а результативність господарської діяльності залежить від швидкості та адекватності реагування на кон'юнктурні зміни в зовнішніх умовах ведення бізнесу. Така вимога до ефективності функціонування саме авіаційного підприємства зумовлює пошук новітніх методів стратегічного управління організацією з метою набуття нових та підтримання набутих конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Одним з дієвих інструментів для прийняття управлінських рішень щодо перспектив діяльності авіаційного підприємства може стати система стратегічного контролінгу. Як об'єкт наукового дослідження проблемне поле стратегічного контролінгу привертає увагу, передусім, в силу своєї міждисциплінарної природи. Для його сучасної інтерпретації необхідний синтез підходів і концепцій різних наукових та прикладних дисциплін – від філософії, теорії менеджменту та теорій самоорганізації до психології та соціології.

Стан наукового знання в цій предметній сфері сьогодні потрібно визнати слабко структурованим. Тому актуальним завданням теорії і практики сучасного стратегічного менеджменту є уточнення предметної сфери стратегічного контролінгу як відокремленої концепції в сфері управління сучасним підприємством, систематизація та розв'язання принципів, методів та прийомів його впровадження в бізнес-практику вітчизняних підприємств і компаній.

Як показує проведений літературний пошук, дослідження методологічних засад стратегічного контролінгу – складне наукове завдання, виконання якого доцільно здійснювати у двох аспектах: загальнотеоретичному та прикладному. Причому, якщо у прикладному аспекті методологічні основи стратегічного контролінгу потрібно визнати доволі розвинутими та сформованими, наукові дискусії навколо його теоретико-методичної концепції не припиняються.

Більшість науковців, такі як Друрі К. [3], Манн Р. [6], Попов Д. [8], Масер Е. [5] та ін. сходяться на тому, що в сфері здійснення стратегічного контролінгу доцільно дотримуватись міждисциплінарного підходу, що позначається у залученні теоретико-методологічних засад та прикладних інструментів багатьох наукових дисциплін: філософії, економіки, психології, загального і стратегічного менеджменту.

У структурно-організаційному аспекті залишаються дискусійними та такими, що не мають єдиного наукового вирішення питання визначення місця і ролі стратегічного контролінгу в системі стратегічного управління авіаційним підприємством.

Для забезпечення конкурентоспроможності і ефективності виробництва у виконавця виникає необхідність задовольняти щоразу зростаючі вимоги споживача, тобто безперервно підвищувати якість своїх послуг. Серед найстійкіших чинників конкурентоспроможності є регулярне підвищення рівня задоволення потреб пасажирів з випередженням зростання тарифів на надані послуги. Актуальність проблеми в цьому ракурсі - це підвищення якості авіаційних послуг в суворих умовах ринкової конкуренції. Це пов'язано з тим, що проблема підвищення якості і ефективності авіатранспортної системи країни має соціальне, політичне, науково-технічне і економічне значення [6, с. 45-57].

Надання права виходу на міжнародний ринок ставить перед працівниками авіапідприємств нове завдання - оволодіти сучасними навичками управління через впровадження стратегічного контролінгу.

Поняття “контролінг” походить від англ. “to control”, що в економічному сенсі означає “управляти”, “спостерігати”. Сам термін з'явився в Америці, пізніше у 1970-ті роки поширився у Західній Європі, і лише на початку 1990-х років його почали застосовувати у бізнес-практиці країн пострадянського простору.

Узагальнюючи наведені в науковій літературі трактування контролінгу, можна

констатувати наявність декількох семантичних груп, які певним чином відображають еволюцію концепції контролінгу а саме:

- 1) контролінг як інструмент внутрішнього контролю та аудиту (управлінського обліку) [5, С. 4];
- 2) контролінг як інструмент управління підприємством [5, с.6];
- 3) контролінг як філософія та образ мислення керівників, що орієнтовані на успішний довгостроковий розвиток підприємства [4, с.8].

Таким чином, маємо визнати, що в контексті управління контролінг потрібно визнати системною концепцією інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення процесів планування, контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень з метою успішної реалізації цілей підприємства. Ураховуючи, що цілі мають стратегічний та оперативний характер, відповідно розрізняють стратегічний та оперативний контролінг (табл. 1).

Отже, контролінг займає проміжне місце між стратегічним та оперативним управлінням та являє собою своєрідне організоване середовище, в якому відбуваються планові, контрольні та інформаційні процедури, спрямовані на успішне втілення та відстеження результатів впровадження стратегії розвитку підприємства.

З метою виділення стратегічної складової в системі контролінгу на авіаційному підприємстві згрупуємо існуючі підходи до його визначення у трьох напрямках:

- 1) концепція, орієнтована на систему обліку;
- 2) концепція, орієнтована на інформаційну систему;
- 3) концепція, орієнтована на систему управління.

Згідно з концепцією, орієнтованою на систему обліку, контролінг визначається як специфічна система внутрігосподарського (управлінського) обліку, яка у будь-який момент дозволяє отримати кількісні дані про діяльність підприємства для здійснення процедур планування та контролю.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика стратегічного та оперативного контролінгу в Україні

Основні ознаки контролінгу на авіаційному підприємстві	Види контролінгу	
	<i>Стратегічний контролінг</i>	<i>Оперативний контролінг</i>
Концептуальна ідеологічна спрямованість	Робити прибутковий бізнес	Робити бізнес прибутковим
Орієнтація	Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства	Економічна ефективність і рентабельність діяльності підприємства
Ієрархічність проблем дослідження	Ієрархія слабо виражена	Ієрархія добре виражена
Часовий інтервал	Довго - та середньостроковий	Переважно короткостроковий
Основні контрольні індикатори	Потенціал успіху (наприклад, частка ринку, рейтингова позиція тощо)	Фінансові (прибуток, рентабельність, ліквідність
Джерела надходження інформації	Переважно зовнішні	Переважно внутрішні
Спрямованість основної діяльності	Націленість на майбутнє (реалізація потенціалу)	Націленість на поточні результати

Джерело: розроблено автором.

Функція контролінгу полягає у систематизації облікових даних та переорієнтації обліку з простої реєстрації фактично здійснених господарських операцій для складання звітності на інформаційну базу прогностичної системи. У такому разі стратегія розвитку підприємства розробляється з урахуванням даних внутрішнього обліку та спрямовується на пошук шляхів досягнення заданого рівня прибутковості та ліквідності підприємства у сукупності із досягненням його ринкових та соціальних цілей. Основними об'єктами такого обліку є фінанси підприємства, система збуту продукції, виробнича діяльність, інноваційно-інвестиційна діяльність, трудові ресурси, система управління підприємством, загальна ефективність.

Дієвим інструментом інформаційної підтримки контролінгу, орієнтованого на облік, є ERP-системи (англ. Enterprise Resource Planning System – система планування ресурсів підприємства), що дозволяють оптимізувати управлінські процеси на підприємстві, створювати сприятливе середовище для ефективного використання усіх його ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових тощо), а отже, забезпечувати ефективність процесу формування, розробки та реалізації стратегії підприємства, що характеризується спрямованістю на створення відмітних характеристик організації або підвищення рівня її компетентності в спільноті подібних господарюючих суб'єктів. Концепція, орієнтована на інформаційну систему, передбачає, що система контролінгу – це ядро інформаційного забезпечення підприємства, причому функціонування такої системи контролюється в межах самої системи.

Контролінг фактично виділяється в окрему функцію системи управління. Отже, стратегічний контролінг являє собою, з одного боку, діяльність співробітників (контролерів), що передбачає збір, аналіз і систематизацію інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень на всіх ієрархічних рівнях системи управління, з іншого боку, сукупність методик перетворення інформації в банк систематизованих техніко-економічних даних для підтримки стратегічного планування. Вдале виконання цих завдань можливе в середовищі систем забезпечення ефективності управлінням бізнесом або так званих систем імітаційного моделювання та бізнес-аналітики (Business Intelligence – BI), що не тільки поєднують процеси збору даних, аналізу, моделювання й прогнозування [9, с.13], але й за допомогою надійних та оперативних даних допомагають підвищувати поточну продуктивність робіт і якість планування. Крім того, системи BI надають можливість знаходити нові способи використання таких активів, як знання персоналу, цінність клієнта, ефективні мережі бізнес-партнерів, можливі джерела інновацій, що є невід'ємним завданням стратегічного розвитку підприємства.

Вітчизняні практики схиляються саме до розгляду системи контролінгу як системи інформаційного забезпечення для менеджерів. Але необхідно зазначити суперечливість такого підходу для застосування інструментів стратегічного управління. З одного боку, контролінг забезпечує інформаційну підтримку у прийнятті управлінських рішень, зокрема, і розробці стратегії підприємства, з іншого, - ухвалення рішення (отже, і визначення стратегії підприємства) виходить за межі системи контролінгу.

Сутність контролінгу за концепцією, орієнтованою на систему управління, полягає в управлінні довгостроковим розвитком підприємства, на основі системної інтеграції функцій планування, контролю і інформаційного забезпечення.

Фактично контролінг є високорозвиненою системою управління досягненням цілей організації. У такому розумінні задачі стратегічного контролінгу знаходяться не просто в сфері аналізу релевантних даних про діяльність підприємства в контексті галузевого розвитку, а насамперед – в середовищі підготовки до майбутніх змін. Ця

концепція представляє контролінг в аспекті формування дієвого механізму самоорганізації та самонавчання, що реалізується у відповідній організаційній культурі та принципово нових характеристиках (компетенціях, динамічних здатностях) усіх учасників стратегічного процесу на підприємстві.

Незважаючи на тип орієнтації стратегічного контролінгу (облік, інформаційна підтримка, управління), останній покликаний виконувати завдання у двох площинах стратегічного процесу: розробка і переведення стратегії на оперативному рівні; моніторинг успішності реалізації стратегії через оцінку досягнення визначених цілей.

У контексті уточнення концепції стратегічного контролінгу та, враховуючи позиції запропонованого вище трактування його сутності, маємо визнати, що методологія розробки та переведення стратегії на оперативний рівень є доволі розвинутою та усталеною.

Достатньо пригадати потужний методичний інструментарій портфельного аналізу на основі стратегічних матриць [7, с.44-47], логічні схеми (формати) та алгоритми розроблення місії та візії [8, с.69-70], численні практичні рекомендації консалтингових компаній щодо “операціоналізації” стратегічного процесу.

Щодо моніторингу успішності реалізації стратегії через аналіз результативності стратегічних заходів та оцінку досягнення встановлених цілей, то потрібно визнати, що цей сегмент стратегічного контролінгу залишається методологічно менш розвинутим. До останнього часу домінує підхід, згідно з яким ефективність діяльності підприємства може бути оцінена винятково (або переважно) через фінансові показники.

Проте, незважаючи на широкий спектр концепцій вимірювання ефективності діяльності підприємства та високу популярність окремих з них, жодна з цих моделей не виконує комплексно усіх завдань відстеження та оперативного корегування стратегічних заходів, спрямованих на забезпечення успішного довгострокового успіху авіаційного підприємства. Як свідчить практика, забезпечити системний та обґрунтований відбір відповідних показників для планування і контролю стратегічних заходів, їх реєстрації в системі обліку, методів вимірювання результатів, їх аналізу та інтерпретації здатний стратегічний контролінг.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У контексті сучасної теорії і практики управління авіаційними підприємствами, стратегічний контролінг є неоднозначним явищем, яке вимагає ґрунтовного та всебічного дослідження задля його предметної ідентифікації та детального теоретико-методичного і прикладного розроблення.

Узагальнюючи відомі в науковій літературі підходи до трактування суті контролінгу, останній потрібно визнати системною концепцією інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення процесів планування, контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень з метою успішної реалізації цілей авіаційного підприємства, що реалізується у стратегічному та оперативному форматі.

Систематизуючи підходи до визначення стратегічного контролінгу, запропоновано виділяти три типи концептуальної орієнтації, а саме: на систему обліку; на інформаційну систему; на систему управління.

На рівні підприємства стратегічний контролінг потрібно розглядати як специфічну конфігурацію системи прогнозу майбутнього підприємства з індивідуальним набором інструментів стратегічного управління, що трансформується відповідно до розмірів підприємства і підходів до передбачення майбутнього.

Ураховуючи складність та багатогранність предмета дослідження, необхідно визнати, що в межах однієї статті неможливо розкрити всі аспекти стратегічного контролінгу, відповідно до чого подальшим дослідження потребують проблеми

уніфікації підходів до визначення системи контролінгу на підприємстві та розробки прикладних методик застосування інструментів стратегічного контролінгу з метою їх адаптації до практики роботи вітчизняних авіаційних підприємств.

Список літератури

1. Дайле А. Практика контроллинга / А. Дайле. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 336 с.
2. Данилочкина С.В., Данилочкина Н.Г. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Под ред. Н.Г. Данилочкиной, С.В. Данилочкина, Н.Г. Данилочкина. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 2001. – 279 с.
3. Друри К. Управленческий и производственный учет / К. Друри. – М. : Юнити-Дана, 2002. – 107с.
4. Каплан Роберт С., Нортон Дейвид П. Организация, ориентированная на стратегию : Пер. с англ. / Р. Каплан. – М. : ЗАО “Олимп-Бизнес”, 2003. – 416 с.
5. Майер Э. Контроллинг как система мышления и управления / Э. Майер. – М. : Финансы и статистика, 1993. – 96 с.
6. Манн Р. Контроллинг для начинающих. Система управления прибылью / Р. Манн, Э. Майер. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 304 с.
7. Нивен П.Р. Сбалансированная Система Показателей – шаг за шагом. Максимальное повышение эффективности и закрепление полученных результатов / П.Р. Нивен. – М. : Баланс Бизнес-Букс, 2004. – 328 с.
8. Попов Д. Эволюция показателей стратегии развития предприятия / Д. Попов // Управление компанией. – 2003. – № 1(20). – С. 69–75.
9. Фалько С.Г. Контроллинг : национальные особенности – российский и американский опыт / С.Г. Фалько, К.А. Рассел, Л.Ф. Левин // Контроллинг. Технологии управления. – 2003. – № 2. – С. 32–33.
10. Хорнгрен Ч. Управленческий учет. – 10-е изд. / Хорнгрен Чарльз, Фостер Джордж, Датар Шрикант. – СПб. : Питер, 2008. – 108 с.

References

1. Dajle, A. (2001). *Praktika kontrollinga [Practice of controlling]*. Moscow: Fynansy y statystyka [in Russian].
2. Danilochkina, S.V., & Danilochkina, N.G. (2001). *Kontrolling kak instrument upravlenija predpriatijem [Controlling as an instrument of business management]*. Moscow, Audit, JuNITI [in Russian].
3. Druri, K. (2002) *Upravlencheskij i proizvodstvennyj uchet [Management and production of accounting]*. Moscow, Juniti-Dana [in Russian].
4. Kaplan Robert S., & Norton Dejvid P. (2003). *Organizacija, orientirovannaja na strategiju uchet [The organization that focused on strategy]*. Moscow: ZAO “Olimp-Biznes” [in Russian].
5. Majer, Je. (1993). *Kontrolling kak sistema myshlenija i upravlenija [Controlling as system of thinking and management]*. Moscow: Finansy i statistika [in Russian].
6. Mann, R. (2004). *Kontrolling dlja nachinajushchih. Sistema upravlenija pribyl'ju [Controlling for beginners. Control system of profit]*. Moscow: Fynansy y statystyka [in Russian].
7. Niven, P.R. (2004). *Sbalansirovannaja Sistema Pokazatelej – shag za shagom. Maksimal'noe povyszenie jeffektivnosti i zakreplenie poluchennyh rezul'tatov [The balanced System of Indicators – step by step. The maximum increase of efficiency and fixing of the received results]*. Moscow: Balans Biznes-Buks [in Russian].
8. Popov, D. (2003). *Jevoljucija pokazatelej strategii razvitija predpriatija [Evolution of indicators of strategy of development of the enterprise]*. *Upravlenie kompaniej – Company management*, 1 (20), 69-75 [in Russian].
9. Fal'ko, S.G. (2003). *Kontrolling : nacional'nye osobennosti – rossijskij i amerikanskij opit [Controlling: national features - the Russian and the American experience]*. *Kontrolling. Tehnologii upravlenija – Controlling. Technologies of management*, 2, 32-33 [in Russian].
10. Horngren, Ch. (2008). *Upravlencheskij uchet [Management Accounting]*. Piter: Sankt Piterburg [in Russian].

Oksana Ostapenko, PhD in Pedagogy (Candidate of Pedagogic Sciences)

Kirovograd Flight Academy of National Aviation University

The Strategic Controlling in the System of Aviation Enterprise Management in Ukraine

The main objective of the study is the separation and systematization of theoretical and applied principles of implementing the strategic controlling in the system of aviation enterprise management in Ukraine.

The theoretical principles of implementing the strategic controlling in the system of aviation enterprise management in Ukraine were systematized in this paper. Three basic conceptual orientations of the controlling, that can solve the problem of efficient use of existing capacity of aviation enterprise, such as a tool of internal control and audit; management tool; philosophy thought of leaders have been proposed. Controlling - is a specific system configuration of prognosis of individual strategic management tool kit that transforms according to the size of the enterprise and approaches to the prediction of its future.

However, despite the wide range of concepts measure the effectiveness of the company and the high popularity of some of them, none of these models does not comply all tasks in a complex in operational monitoring and adjustment policy measures, which aimed at ensuring a long-term success of the aviation enterprise. The practice shows that the strategic controlling able to provide the system and a reasonable selection of relevant indicators for strategic planning and control measures, their logging in accounting, methods for measuring results, the analysis and the interpretation.

controlling, strategic controlling, strategic management, the system of aviation enterprise management, management accounting

Одержано 07.04.15

УДК 334.012.6

В. В. Подплетний, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

Державна фінансова підтримка розвитку малих підприємств

У статті розкриваються теоретичні засади державної фінансової підтримки розвитку малих підприємств. Досліджено теоретичні засади розвитку малих підприємств в економіці України. Сформульовано власне визначення сутності державної фінансової підтримки малих підприємств. Обґрунтовано, що на рівні держави необхідні зміни, які забезпечать умови для розвитку малих підприємств як гарантію позитивних зрушень в національній економіці. Встановлено, що державна фінансова підтримка повинна базуватися на відповідній методологічній базі до якої належать: принципи, методи і механізми державної фінансової підтримки. Розкрито інтереси держави та малих підприємств в процесі реалізації державної фінансової підтримки. Обґрунтовано варіанти взаємодії держави і суб'єктів малого підприємництва в процесі здійснення державної фінансової підтримки. Запропоновано власне розуміння інституційної структури державної фінансової підтримки малих підприємств.

малі підприємства, державна фінансова підтримка, підприємництво, економічна політика, державне регулювання, підприємницький сектор, інституційна структура

В. В. Подплетний, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет, г. Кіровоград, Україна

Государственная финансовая поддержка развития малых предприятий

В статье раскрываются теоретические основы государственной финансовой поддержки развития малых предприятий. Исследованы теоретические основы развития малых предприятий в экономике Украины. Сформулировано собственное определение сущности государственной финансовой поддержки малых предприятий. Обосновано, что на уровне государства необходимы изменения, которые обеспечат условия для развития малых предприятий в качестве гарантии положительных изменений в национальной экономике. Установлено, что государственная финансовая поддержка должна базироваться на соответствующей методологической базе к которой относятся: принципы, методы и механизмы государственной финансовой поддержки. Раскрыты интересы государства и малых предприятий в процессе реализации государственной финансовой поддержки. Обоснованы варианты взаимодействия государства и субъектов малого предпринимательства в процессе осуществления государственной финансовой поддержки. Предложено собственное понимание институциональной структуры государственной финансовой поддержки малых предприятий.

© В. В. Подплетний, 2015